

Biserica Greco-Ortodoxă

- Biserica de Răsărit nu a reușit niciodată să fie atât de independentă ca și cea de Apus, deoarece ea era sub ochii împăratului și trebuia să facă față tradiției culturii greco-romane, dominantă aici
- În același timp, Apusul trecea prin haosul cultural al “epocii întunecate”, dar nu a întâmpinat niciun rival politic mare pentru tronul imperial, având de confruntat doar haosul cultural care a însoțit căderea imperiului.

Diferențele și Cauzele separării Bisericii de Apus de cea de Răsărit:

- - mutarea capitalei imperiului la Constantinopol în anul 330, a pavat drumul pentru separarea politică.
- - Theodosiu a pus conduceri separate în Răsărit și Apus în administrarea regiunilor în anul 395.
- - Papa fiind prea departe de împărat, acesta putea controla mai greu activitățile Bisericii de Răsărit, astfel papa a devenit conducătorul spiritual și secular al Apusului în vremuri de criză.
- - Concepția intelectuală a Apusului era diferită de cea a Răsăritului
- - Învățătura celibatului; Răsăritul permitea căsătoria clericilor sub rangul de episcop, pe când Apusul, nu.
- - În Apus preotul își putea rade obrazul pe când în Răsărit, nu.
- - Apusul utiliza limba latină, iar Răsăritul, greaca

Controverse teologice

- Apusul susținea că Duhul Sfânt venea atât de la Fiul cât și de la Tatăl, iar Răsăritul nu accepta așa ceva
 - Au existat diferențe de vederi la stabilirea datei Paștelui, încă din sec. II
 - Răsăritul folosește tablouri, icoane cu imagini ale lui Cristos și ale sfinților cărora trebuie să le acorde reverență, dar nu închinare, pe când Apusul a continuat să folosească tablouri și statui pentru închinăciune.
 - Oamenii din Răsărit au detestat în mod special încercarea papei Nicolae I la mijlocul sec. al IX-lea, de a se amesteca în numirea patriarhului Bisericii în Răsărit, chiar dacă amestecul era justificat moral
 - Ultima controversă care a dus la ruperea relațiilor dintre cele două Biserici a fost: PATRIARHUL MIHAIL CERULARIUS al Constantinopolului a condamnat Biserica de Apus pe motiv că folosea la euharistie pâine nedospită.
-

Marea schisma din 1054

- În 1054, controversa finală a avut loc în jurul unei probleme aparent minoră. Mihail Cerularius, patriarh al Constantinopolului (1043 -1058) a condamnat Biserica din Apus pentru că folosea la euharistie pâine nedospită. Aceasta era o practică răspândită în Apus, începând cu sec. al IX-lea. Papa Leon al IX-lea i-a trimis pe legații săi în Răsărit pentru a pune capăt disputei, dar diferențele de opinii s-au mărit în loc să scadă. Au urmat datele oficiale, astfel:
- *La 16 iulie 1054 legații romani au dat un decret de excomunicare a patriarhului și a discipolilor lui, decret așezat pe altarul catedralei Sf. Sofia. Patriarhul nu s-a lăsat și, ca urmare l-a anatemitizat și el pe papa de la Roma și pe urmașii lui.
- *Neînțelegerile tot mai mari dintre cele două părți ale Bisericii au dus la celebra ruptură istorică din anul 1054. Astfel s-a înregistrat MAREA SCHISMĂ care a rupt unitatea bisericii creștine
- *Odată cu ruptura au apărut două mari diviziuni ale religiei creștine, excomunicându-se una pe alta, pentru mulți ani de atunci încoace.
- *Această excomunicare a fost îndepărtată pe 7 decembrie 1965 de către papa Paul al VI-lea și Athenagoras.

Consecințele schismei

- Separarea Apusului de Răsărit a împiedicat să pătrundă în Biserica din Răsărit influențele Renașterii și Reformei. Era dificil să mai pătrundă în Răsărit vreo mișcare ecumenică, vitalizatoare, în schimb Biserica de Răsărit s-a angajat în mai multe lucrări misionare:
 - - **Bulgarii** au fost câștigați la creștinism în anul 864 sub Boris adoptând credința Constantinopolului.
 - - Chiril și Metodiu i-au câștigat pe **moravieni** la credința Constantinopolului; ulterior ei au ajuns sub jurisdicția romană.
 - - **Rusia** a fost câștigată la creștinism prin prințesa Olga, care l-a convins pe nepotul ei Vladimir să-l recunoască oficial în anul 988. Acest eveniment a marcat începutul triumfului creștinismului răsăritean în Rusia, care, împreună cu o mare parte din Europa răsăriteană și centrală l-a urmat pe patriarhul Constantinopolului.
 - - Maghiarii au fost câștigați la creștinism de Biserica din Răsărit tot în această perioadă, dar apoi au îmbrățișat religia catolică.

Creștinismul în Răsărit

- Șocul mahomedanismului, în sec. al VII-lea și pierderea de oameni și teritorii în fața musulmanilor, cuplate cu două secole de neliniște în ce privește folosirea icoanelor, au determinat o stagnare a creștinismului în Răsărit.
 - Până în prezent, în Biserica din Răsărit s-a produs puțină schimbare în ritual, politică sau teologie.
 - Ca urmare ea nu a avut asupra lumii influența pe care a avut-o biserica din Apus, cu toate că în perioada antică a istoriei Bisericii ea avusese rolul conducător în formularea teologiei.
-